

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet 2023

Kunnanhallitus 16.1.2023, 24/02.01.00/2022

Kunnanvaltuusto hyväksyi 13.12.2022 § 36 talousarvion vuodeksi 2023 ja taloussuunnitelman vuosiksi 2024–2025.

Hallintosäännön 55 §:n mukaan valtuusto hyväksyy talousarviossa toimialoille tulosaluekohtaiset ja hankekohtaiset sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä. Uuden hallintosäännön mukaisesti käyttösuunnitelmat hyväksyy toimialajohtajat.

Talousarvion sitovuus ja käyttösuunnitelmat

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa on määräykset talousarvion sitovuudesta ja käyttösuunnitelmista. Toimialajohtajien tulee hallintosäännön mukaisesti hyväksyä toimialaansa koskevat käyttösuunnitelmat ja antaa ne kunnanhallitukselle tiedoksi viimeistään helmikuun ensimmäiseen kokoukseen mennessä. Käyttösuunnitelmissa tulee asettaa tulosalueille tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla pyritään valtuustoon asettamiin tavoitteisiin. Näiden tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista tulee seurata raportoinnista toimielimelle. Käyttösuunnitelmien toteutumista tulee seurata ajantasaisesti ja mahdolliset talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Muutosesitykset tulee valmistella nykyisen talousarviorakenteen mukaisesti tulosaluetasoisesti ja niihin on sisällyttävä yksityiskohtainen selvitys muutoksen syistä. Kirjanpitoon tulee toimittaa tarkempi erittely talousarviomuutoksen kirjauksista tileittäin. Muutosten osalta tulee huomioida talousarviokirjan määräykset käsittelyyn tuotavien ylitysten ja alitusten rajoista.

Henkilöstöasiat

Avoimeksi tulevien virkojen ja toimien vakinaiseen täyttämiseen vaaditaan kunnanjohtajan myöntämä täyttölupa. Määräaikaisten tai tilapäisten osalta (alle vuoden kestävien) täyttöluvan myöntää toimialajohtaja. Toimialajohtaja raportoi näistä täytöistä kunnanjohtajalle. Yli vuoden kestäviin määräaikaisuuksiin tai sijaisuuksiin täyttöluvan myöntää kunnanjohtaja. Sijaisten palkkaamiseen on oltava perusteltu syy. Perusteltu syy voi johtua laista, asetuksesta tai ehdottomasta viranomaisen valvomasta muusta määräyksestä/suosituksista. Määräaikaisuuden peruste on sijaisuuksia täytettäessä oltava lainmukainen ja se tulee aina kirjata työsopimukseen. Tehtäväkohtaisen palkanmääräämiseen tulee pyytää henkilöstövastaavan lausunto. Rekrytointi tapahtuu sähköistä Kuntarekry-järjestelmää käyttäen. Tarvittaessa voidaan käyttää pieniä ilmoituksia lehdissä.

Hankinnat

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tulee noudattaa litin kunnan hankintaohjeita ja kunnanhallituksen määrittelemiä hankintarajoja. Hankinnat ja kansalliset rajat alittavat ns. pienhankinnat tulee kilpailuttaa Cloudia-hankintajärjestelmien kautta. Hankintapäätöksen rajat alittavien hankintojen osalta voidaan käyttää harkintaa, saadaanko hankintajärjestelmästä etua verrattuna tavanomaiseen hintaselvitykseen (dokumentoitu hintaselvitys esim. puhelinmuistio tai sähköpostitse toteutetut hintakyselyt).

Osto- ja myyntilaskut

Ostolaskun tarkastaja on vastuussa laskun teknisestä oikeellisuudesta ja siitä, että lasku ja hyödyke vastaavat toisiaan. Laskun hyväksyjä on vastuussa määrärahan riittävydestä ja viime kädessä laskun oikeellisuudesta. Toimialojen tulee huolehtia, että laskut toimitetaan ajoissa maksatukseen, jotta viivästyskoroilta vältytään. Taloushallinnon ilmoittamia kauden sulkemisaikoja on noudatettava ja laskun päivämäärän mukaan kaudelle kuuluvat laskut on käsiteltävä hyväksyntään asti ennen kauden sulkemista. Ostolaskut toimitetaan varsinaisella laskulla tai maksuosoituslomakkeella. Tulot tulee laskuttaa enintään 2 kuukauden jaksoissa tai epäsäännöllisten tulojen kohdalla välittömästi sen jälkeen, kun laskutusperuste on syntynyt. Vuoden vaihteessa on huomioitava, että tulo kohdistuu oikealle tilikaudelle. Saatavat on aina laskutettava myyntilaskutusjärjestelmän kautta, jotta saatavien kertyminen voidaan todentaa, siirtää ne kirjanpitoon ja tarvittaessa hoitaa niiden perintä asianmukaisesti. Jokaisen hallintokunnan tulee talousarviovuosittain tarkistaa, että laskun tarkastajat ja hyväksyjät ja heidän varahenkilönsä ovat ajan tasalla. Tiedot tulee ilmoittaa taloustoimistoon tammikuun aikana ja niistä koostetaan luettelo.

Investointien toteutus

Investointiosassa esitetyt investoinnit tulee aikatauluttaa käyttötalousuunnitelman yhteydessä siten, että aikataulutuksesta käy ilmi hankintaprosessin ja toteuttamisen ajankohdat, valmistumisaika ja investoinnin laskutuksen jakautuminen tälle ajanjaksolle. Erityisesti pienempien investointien toteutus tulisi jaksottaa niin, että ne ovat toteutuksessa vuoden ensimmäisellä puoliskolla ja kirjanpidossa jo syyskuussa. Käyttösuunnitelman yhteydessä on esitettävä alustava investointiaikataulu (valmistelu, kilpailutus, hankinnan toteutus) ellei sitä ole kirjattu jo talousarviovaiheessa. Toimialoilla on tarkastettava markkinavuoropuhelun mahdollisuus investointeja toteutettaessa.

Maksut ja taksat

Toimielinten tulee tarkistaa maksut ja taksat tai tehdä esitykset niiden tarkistamiseksi vähintään kustannuskehitystä vastaavasti.

Talousarvion seuranta ja raportointi

1. Raportointi valtuustolle

Talousarvion toteutumaraportti, jossa esitetään määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen tehdään maaliskuu-, kesä- ja syyskuun lopun tilanteen mukaisina. Raporttiin sisällytetään tietoa työllisyydestä, väestökehityksestä ja muista vastaavista toimintaympäristöön liittyvistä tunnusluvuista. Kesäkuun raportista tehdään laajempi osavuosikatsaus, joka korvaa perinteisen talousraportin.

2. Raportointi muulle toimielimelle

Kunnanhallitukselle raportoidaan edellä mainittujen valtuustolle valmisteltavien raporttien lisäksi kuukausittain tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma tasoisesti koko kunnan talousarvion toteutumisesta sekä kassavaroista ja sijoituksista. Muulle toimielimelle raportoidaan toimielimen kokousrytmistä riippuen joko kuukausittain tai neljännesvuosittain käyttösuunnitelman ja investointiosan toteutuminen.

3. Konserniyhtiöiden raportointi Uuden kuntalain myötä vuodesta 2017 lähtien kriisikuntamenettely perustuu kuntakonsernia koskeviin tietoihin. Tämän johdosta talousarviovuoden aikana on tarpeen seurata aktiivisesti myös kuntakonsernin yhtiöiden talouden tilaa. Kunnanhallitukselle annettaviin raportointeihin sisällytetään neljännesvuosittaiset konserniyhtiöiden talustilanneraportit. Tämän toteuttamiseksi konserniyhtiöiden tulee toimittaa oma-aloitteisesti kunnanhallitukselle tiedot yhtiöiden toiminnasta ja taloudesta vähintään maaliskuu-, kesä-, ja syyskuun lopun tilanteen mukaisina sekä aina, kun yhtiöiden toiminnassa tai taloudessa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Säännöllinen raportointi tulee toimittaa hallinto- ja talousjohtajalle kuukauden kuluessa raportointijakson päättymisestä eli huhtikuun, heinäkuun ja lokakuun loppuun mennessä. Tarkempia ohjeita raportoitavista tiedoista yhtiölle antaa hallinto- ja talousjohtaja tai kunnanjohtaja.